

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

SECȚIUNEA A PATRA

**CAUZA TUDOR-AUTO S.R.L. ȘI TRIPLU-TUDOR S.R.L. c.
MOLDOVEI**

(Cererile nr. 36344/03, 36341/03 și 36346/05)

HOTĂRÎRE

STRASBOURG

9 decembrie 2008

DEFINITIVĂ
la 09 martie 2009
potrivit articolului 44 § 2 (b) din Convenție

Poate fi obiectul revizuirii editoriale, inclusiv în ce privește traducerea.

În cauza Triplu-Tudor S.R.L. și Tudor-Auto S.R.L. c. Moldovei,
Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), statuînd într-o Cameră compusă din:

Nicolas Bratza, Președinte,

Lech Garlicki,

Ljiljana Mijović,

David Thór Björgvinsson,

Ján Šikuta,

Päivi Hirvelä

Mihai Poalelungi, judecători,

și Lawrence Early, Grefier al Secțiunii,

Deliberînd în secret la 18 noiembrie 2008,

Pronunță următoarea hotărîre, care a fost adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. Cauza a fost inițiată prin trei cereri (no 36344/03, 36341/03 și 36346/05) contra Republicii Moldova depuse la Curte, potrivit articolului 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”), de către Triplu-Tudor S.R.L. și Tudor-Auto S.R.L., două companii înregistrate în Moldova („companiile reclamante”), la 10 octombrie 2003 și 5 iulie 2007.

2. Reclamanții au fost reprezentați în fața Curții de către dl V. Nagacevski, avocat ce practică în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova (“Guvernul”) a fost reprezentat de Agentul său, dl Vladimir Grosu.

3. Companiile reclamante inițial s-au plîns despre neexecutarea în cursul mai multor ani a două hotărîri judecătorești definitive pronunțate în favoarea lor și despre lipsa unui recurs efectiv în vederea executării. De asemenea a doua companie reclamantă s-a plîns precum că hotărîrea judecătorească pronunțată în favoarea sa a fost ulterior anulată în urma aplicării incorecte a procedurii de revizuire.

4. La 9 decembrie 2004 și 2 octombrie 2007 Președintele Secțiunii a 4-a a decis să comunice Guvernului cererile nr. 36344/03, 36341/03 și respectiv 36346/05. De asemenea s-a decis examinarea fondului cauzelor în același timp cu admisibilitatea acestora (articolul 29 § 3).

5. La 9 decembrie 2004 Președintele Secțiunii a 4-a a decis conexarea cererilor cu numărul 36344/03 și 36341/03. La 2 octombrie 2008 cererea nr. 36346/05 la fel a fost conexată cu primele două.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

6. Reclamanții, Triplu-Tudor S.R.L. și Tudor-Auto S.R.L., constituie două companii înregistrate potrivit legii Republicii Moldova.

1. Contextul cauzelor.

7. La 18 noiembrie 1993 Serviciul de Stat pentru supraveghere asigurărilor pe lângă Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova („Serviciul”) a înregistrat compania de asigurări S.R.L. Tudor și Co, fondată de trei persoane fizice T.N. , V.N. și L.R. („fondatorii”). La o dată nespecificată, fondatorii au înaintat Serviciului o cerere de înregistrare a altor două companii de asigurări, care au fost înregistrate la 3 noiembrie 1995 cu denumiri de Triplu-Tudor S.R.L. și Triplu-Tudor-Auto S.R.L. Aceștia de asemenea au solicitat înregistrarea schimbărilor apărute în rândurile fondatorilor companiilor, în legătură cu înlocuirea lui T.N. și a lui V.N. cu alți fondatori, precum și redenumirea unei companii din Triplu-Tudor-Auto S.R.L. în Tudor-Auto S.R.L. Serviciul a îndeplinit solicitările respective la 25 și 27 decembrie 1995 și la 11 ianuarie 1996.

8. La 10 iunie 1997 Guvernul a adoptat Hotărîrea nr. 533 „Cu privire la unele măsuri de reglementare a activității de asigurări” (a se vedea paragraful 31 mai jos), conform căreia companiile de asigurări urmau să îndeplinească anumite formalități și trebuiau pînă la 1 august 1997 să obțină certificate de înregistrare noi.

9. La 31 iulie 1997 Triplu-Tudor S.R.L. și Tudor-Auto S.R.L. au înaintat Serviciului documentele solicitate, inclusiv dovada sporirii capitalului statutar pînă la 300 000 lei moldovenești (MDL), (65, 197 euro (EUR) la acel moment), în modul prevăzut de articolul 1 din Hotărîrea nr. 533 și au solicitat înregistrarea acestor schimbări în documentele de constituire și eliberarea noilor certificate de înregistrare pentru activitatea de asigurare („certIFICATELE”). Odată ce Serviciul a refuzat să le îndeplinească solicitările, la o dată nespecificată, fiecare companie reclamantă a înaintat o acțiune în judecată împotriva Serviciului, urmărind obligarea la înregistrarea schimbărilor pretinse și să emiterea certificatelor de înregistrare noi.

10. La 15 ianuarie 1998 în cursul procedurilor judiciare în fața primei instanțe, Serviciul înregistrat doar schimbările în capitalul statutar al companiilor.

11. La 31 martie 1998 Judecătoria Economică de circumscripție Chișinău s-a pronunțat în favoarea companiilor reclamante și a dispus Serviciului să elibereze certificate de înregistrare de tip nou. La 15 aprilie 1998 companiilor reclamante le-au fost eliberate titluri executorii care

prevedeau o „executare imediată”. Serviciul a atacat hotărîrea judecătorească respectivă.

12. La 24 iunie 1998 Curtea de Apel Economică Chişinău în ambele cauze a respins apelurile înaintate de Serviciu. Nu a mai fost depus nici un apel şi hotărîrile judecătoreşti au devenit definitive şi executorii.

2. Procedurile de executare ulterioare

13. Serviciul a întreprins numeroase măsuri în vederea anulării hotărîrilor judecătoreşti, fie întru eschivarea de la executare. La 21 iulie 1998 şi la 1 iunie 1999 Serviciul a anulat deciziile sale din 25 şi 27 decembrie 1995 şi cea din 11 ianuarie 1996.

14. La 1 decembrie 1998 Serviciul a solicitat suspendarea procedurilor de executare, cererea fiind respinsă de Judecătoria Economică de circumscripţie Chişinău la 12 februarie 1999.

15. La o dată nespecificată, Serviciul a solicitat revizuirea hotărîrilor din 31 martie 1998. La 15 iulie 1999 Judecătoria Economică de circumscripţie Chişinău a respins demersul ca nefondat.

16. La 8 februarie 2000 Serviciul a depus o nouă cerere de revizuire a hotărîrilor judecătoreşti din 31 martie 1998. Curtea Supremă de Justiţie a respins cererea prin decizia definitivă din 6 septembrie 2000.

17. Într-o altă procedură, la 28 septembrie 1999 judecătoria Rîşcani a sancţionat cu amendă Directorul Serviciului pentru neconformarea hotărîrilor judecătoreşti pronunţate în favoarea companiilor reclamante. La 4 iulie 2000, în urma unui apel înaintat de către Director, Curtea Supremă de Justiţie a anulat hotărîrea din 28 septembrie 1999 şi a încetat acţiunea împotriva acestuia, ca fiind înaintată cu expirarea termenului de prescripţie. Cu toate acestea, Curtea Supremă de Justiţie a adoptat în aceeaşi zi o decizie, adresată în mod special Ministerului Finanţelor, invocînd necesitatea de executare hotărîrilor judecătoreşti definitive cu scopul de a evita cauzarea unui eventual prejudiciu intereselor statului.

18. La 24 ianuarie 2001 Serviciul a eliberat fiecărei companii reclamante certificatele solicitate, însă Ministerul de Finanţe nu le-a semnat, şi acestea nu au obţinut forţă juridică necesară. În februarie 2001 companiile reclamante au apelat la executorul judecătorec întru executarea hotărîrilor judecătoreşti şi obţinerea semnăturii Ministerului Finanţelor pe certificatele respective.

19. La 18 mai şi 4 iunie 2001 Camera Înregistrării de Stat a solicitat companiilor reclamante să prezinte anumite acte în vederea re-înregistrării lor, în modul prevăzut de noua Lege privind înregistrarea de stat a întreprinderilor. Odată ce solicitările se refereau în mod special la obligaţia companiilor reclamante de prezentare a certificatelor în original, cele din urmă nu s-au conformat acestor cerinţe.

20. Hotărîrile judecătoreşti din 31 martie 1998 nu au fost executate pînă în prezent.

3. *Revizuirea hotărîrii judecătorești din 31 martie 1998 privind Tudor-Auto S.R.L.*

21. La 19 aprilie 2000 T.P. (din materialele dosarului reiesă că fondatorul T.N., și-a schimbat numele, a se vedea paragraful 7 supra.) a depus o cerere de recunoaștere în calitate de intervenient în cadrul procesului finalizat cu adoptarea hotărîrii definitive din 31 martie 1998. Acesta a pretins că deținea 50 % din acțiunile companiei reclamante și modificările introduse în actele de constituire la 11 ianuarie 1996, au fost incluse fără informarea lui.

22. Prin hotărîrea definitivă din 20 septembrie 2000, Curtea de Apel Economică a respins cererea lui T.P. ca nefondată.

23. La 6 octombrie 2003, T.P. a depus la Curtea de Apel Economică o cerere de revizuire a hotărîrii judecătorești din 31 martie 1998, întemeindu-se în principal pe aceleași motive enunțate în cererea din 19 aprilie 2000. La 8 decembrie 2004, Curtea de Apel Economică a respins cererea ca nefondată și depusă cu expirarea termenului de prescripție, odată ce aceasta a fost înaintată peste 3 luni de la data la care T.P. a aflat despre „circumstanțele noi”. T.P. a depus un recurs.

24. La 31 martie 2005 Curtea Supremă de Justiție a admis recursul și a anulat hotărîrea din 31 martie 1998. Instanța a dispus reexaminarea completă a cauzei. Curtea Supremă de Justiție nu s-a pronunțat asupra chestiunii termenului-limită de 3 luni stabilit pentru înaintarea cererii de revizuire.

25. Soluția urmată redeschiderii procedurilor nu este cunoscută.

II. DREPT INTERN APLICABIL

26. Dreptul intern aplicabil privind neexecutarea hotărîrii judecătorești definitive este indicat în cauza *Prodan c. Moldovei*, nr. 49806/99, § 31, CEDO 2004-III (extrase).

27. Dreptul intern aplicabil privind revizuirea unei hotărîri judecătorești definitive este indicat în cauza *Popov c. Moldovei (nr.2)*, nr. 19960/04, §§ 26-29, 6 decembrie 2005.

28. Norme aplicabile din Legea nr. 1508-XII din 15 iunie 1993 „cu privire la asigurări”, în vigoare între 15 iunie 1993 și 21 decembrie 2006, stipulează următoarele :

„Articolul 48. Fonduri și rezervele asigurătorului”

(1) Garanția stabilității financiare a asigurătorului constă în posedarea unui capital social depus, corespunzător volumului obligațiilor de asigurare. Capitalul social minim al asigurătorului, depus sub formă de mijloace bănești, constituie 300,000 lei.

„Articolul 49. Garantarea solvabilității asigurătorului”

(..)

2) Rezerva solvabilității la asigurarea de viață și de pensie este formată din capitalul social, fondul de rezervă și rezerva de prime a asigurărilor pe termen lung și trebuie să constituie cel puțin 8% din sumele asigurate respective.

(3) Rezerva solvabilității la alte tipuri de asigurare este formată din capitalul social, fondul de rezervă, fondul de rezervă pentru alte forme de asigurare și trebuie să constituie cel puțin 1% din sumele asigurate respective (..)

„Articolul 54. Sarcinile și funcțiile de bază ale Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Asigurărilor (..)”

(1) Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Asigurărilor (..) este chemat să supravegheze activitatea de asigurare, să garanteze protecția drepturilor și intereselor legitime ale asiguraților și asigurătorilor (..)

(2) Funcțiile de bază ale Inspectoratului de Stat (..) sînt următoarele:

a) examinarea documentelor de constituire ale organizațiilor de asigurare prezentate pentru înregistrare (..)

b) evidența, într-un registru unic de stat, a asigurătorilor;

c) de a emite licențe pentru activitățile de asigurare (..);”

29. Modificarea Legii nr. nr. 1508-XII din 15 iunie 1993 „cu privire la asigurări”, din 25 martie 2003, prevede următoarele:

„[Articolul 48] sintagma de „300, 000lei” este substituită cu „2 milioane lei”

30. Norme aplicabile din Legea nr. 407 din 21 decembrie 2006 „cu privire la asigurări”, stipulează următoarele :

„Articolul 22. Capitalul social al asigurătorului (reasigurătorului)

(1) Capitalul social minim al asigurătorului (reasigurătorului) este de 15 milioane de lei (..)

(..)

(2) La momentul înregistrării de stat, capitalul social al asigurătorului (reasigurătorului) trebuie să fie depus integral de către fondatorii săi.

(3) Aporturile la capitalul social minim se depun integral în formă bănească atît la constituire, cît și la majorare.

(4) Mijloacele obținute de potențialii acționari ai asigurătorului (reasigurătorului) din împrumuturi, credite bancare, gaj sau din alte mijloace atrase, inclusiv din avansurile participanților profesioniști la piața asigurărilor și (..), nu pot servi drept

sursă de formare sau de majorare a capitalului social al asigurătorului (reasigurătorului).”

„Articolul 57.

(1) Asigurătorii care, la data intrării în vigoare a prezentei legi, dispun de licențe pentru desfășurarea activității în domeniul asigurărilor sînt autorizați să-și continue activitatea în următoarele 12 luni, termen în care se vor conforma prevederilor prezentei legi, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(4)-(7).

(2) Licențele de activitate în domeniul asigurărilor, obținute în condițiile legislației în vigoare pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi, cu un termen de valabilitate care depășește termenul stabilit la alin.(1) își păstrează valabilitatea pînă la expirarea termenului pentru care au fost eliberate.

(..)

(4) Asigurătorii care, la data intrării în vigoare a prezentei legi, dețin licențe pentru practicarea activității de asigurare:

(..)

b) trebuie să dispună de un capital social nu mai mic de:

4 milioane de lei - peste un an de la data intrării în vigoare a prezentei legi;

6 milioane de lei - peste 2 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi;

9 milioane de lei - peste 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi;

12 milioane de lei - peste 4 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi;

15 milioane de lei - peste 5 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi.”

31. Norme aplicabile din Hotărîrea Guvernului nr. 533 din 10 iunie 1997 « cu privire la unele măsuri de reglementare a activității de asigurări », în vigoare dintre 10 iunie 1997 și 8 noiembrie 2005, stipulează următoarele :

« 1. Organizațiile de asigurări, (..) vor aduce cuantumul minim al capitalului statutar pînă la 300 mii lei.

2. Serviciul (...) urmează să elibereze certificate noi de înregistrare organizațiilor care îndeplinesc cerințele prevăzute de alineatul 1 din prezenta Hotărîre.

3. Pentru eliberarea noilor certificate, companiile de asigurare trebuie:

- să plătească Serviciului o taxă în valoare unui salariu minim (...)

- să prezinte originalul documentelor care confirmă adresa, existența capitalului statutar [cerut], valoarea reală a activelor sale acumulate din resursele proprii, certificatul eliberat de autoritățile fiscale în privința plăților către Fondul Social și certificatul de înregistrare de stat a organizației.

4. Certificatele de înregistrare a companiilor de asigurare cor deveni nule la 1 august 1997.

ÎN DREPT

32. Companiile reclamante se contestă precum că neexecutarea hotărârii definitive din 31 martie 1998 le-a încălcat drepturile prevăzute de art. 6 § 1 și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. La 5 iulie 2007 Tudor-Auto SRL s-a mai plîns, în temeiul art. 6 § 1 din Convenție, că hotărârea din 31 martie 1998 fusese casată abuziv la 31 martie 2005.

Art. 6 § 1 din Convenție, în partea relevantă, prevede:

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, ... într-un termen rezonabil a cauzei sale de către o instanță ... care va hotărî ... asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil...”

Art. 1 din Protocolul nr. 1 prevede:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decît pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

33. Companiile reclamante se mai plîng că absența unei căi de atac efective care ar permite contestarea neexecutării hotărârii definitive este contrară art. 13 din Convenție, care prevede:

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci cînd încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”

I. ADMISIBILITATEA ALEGAȚIILOR

34. Curtea consideră că alegațiile companiilor reclamante în baza art. 6 § 1 din Convenție; art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție și art. 13 ridică probleme de drept și de fapt care sunt suficient de serioase ca aprecierea lor să depindă de examinarea fondului cauzei și nu au fost stabilite careva temeiuri pentru a le declara inadmisibile. Prin urmare, Curtea declară aceste alegații admisibile. Potrivit deciziei sale de a aplica articolul 29 § 3 din

Convenție (a se vedea paragraful 4 supra), Curtea se va pronunța imediat asupra fondului acestor alegații.

II. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 6 § 1 DIN CONVENȚIE

A. Referitor la neexecutarea hotărîrii din 31 martie 1998 în privința Triplu-Tudor S.R.L.

35. Compania reclamantă se plînge de încălcarea drepturilor sale garantate de art. 6 din Convenție în urma neexecutării hotărîrii definitive în favoarea sa.

36. Guvernul a susținut că executarea hotărîrii din 31 martie 1998 nu a fost posibilă din cauza conduitei companiei, și anume ea nu a îndeplinit condițiile prevăzute de Hotărîrea Guvernului nr. 533 (a se vedea paragrafele 8 și 31 supra) și nu a prezentat anumite documente la Camera Înregistrării de Stat pentru a o re-înregistra.

37. Problemele ridicate de compania reclamantă sunt identice cu cele care au dus la constatarea încălcării art. 6 în cauzele *Prodan* (citată supra, § 56) și *Sîrbu și alții contra Moldovei* (nr. 73562/01, 73565/01, 73712/01, 73744/01, 73972/01 și 73973/01, § 27, 15 iunie 2004).

38. Curtea nu poate să accepte argumentele prezentate de Guvern, din moment ce compania reclamantă a îndeplinit condițiile prevăzute de decizia Guvernului nr. 533 și Serviciul a înregistrat modificările din documentele statutare ale societății reclamante (a se vedea paragrafele 8 și 9, supra). Curtea notează că la 24 ianuarie 2001 Serviciul a executat parțial hotărîrea din 31 martie 1998. Totuși, compania reclamantă nu a putut prezenta Camerei Înregistrării de Stat originalul certificatului de înregistrare pentru că acesta nu avea nici o valoare fără contrasemnarea Ministerului Finanțelor (a se vedea paragraful 18, supra). La fel se menționează că Guvernul s-a referit la evenimente produse cu doi ani și jumătate după ziua cînd hotărîrea în favoarea societății reclamante devenise definitivă și la acel moment aceasta deja trebuia să fie executată (a se vedea *Prodan*, citată supra, § 55).

39. Prin urmare, Curtea constată, întemeindu-se pe motivele expuse detaliat în hotărîrile sus-indicate, că neexecutarea hotărîrii definitive din 31 martie 1998 constituie o încălcare a articolului 6 § 1 din Convenție.

B. Pretinsa încălcare a articolului 6 § 1 din Convenție în privința Tudor-Auto S.R.L.

1. Referitor la neexecutarea hotărîrii din 31 martie 1998

40. Compania reclamantă se plînge că faptul neexecutării în perioada între 31 martie 1998 și 31 martie 2005 a hotărîrii definitive adoptate în favoarea sa constituie o încălcare a drepturilor sale garantate de art. 6 din Convenție.

41. Guvernul înaintează aceleași argumente în justificarea neexecutării hotărîrii definitive în favoarea Triplu-Tudor S.R.L. (a se vedea paragraful 36 supra).

42. Curtea nu găsește nici un motiv să se îndepărteze la abordarea admisă în privința Triplu-Tudor S.R.L. (a se vedea paragrafele 37-39 supra). Totuși, Curtea consideră că neexecutarea hotărîrii este strîns legată de revizuirea ulterioară a procesului. Prin urmare, relevanța neexecutării va fi luată în considerare la aprecierea în ansamblu a procesului care s-a încheiat cu anularea hotărîrii din 31 martie 1998 (a se vedea *Istrate c. Moldovei*, nr. 53773/00, § 43; 13 iunie 2006).

2. Referitor la anularea hotărîrii din 31 martie 1998 în privința Tudor-Auto S.R.L.

43. Compania reclamantă se plînge că anularea hotărîrii din 31 martie 1998 a constituit o încălcare a articolului 6 § 1 din Convenție.

44. Guvernul susține că revizuirea constituie o cale efectivă de a contesta o hotărîre judecatorească atunci cînd fapte noi au fost descoperite după ce aceasta a devenit definitivă. Drept exemplu s-a indicat practica Curții Internaționale de Justiție care poate să-și revizuiască hotărîrile dacă fapte sau circumstanțe noi, de o importanță decisivă, au fost descoperite după adoptarea hotărîrii. Cererea de revizuire poate fi făcută timp de 6 luni începînd cu ziua în care faptele sau circumstanțe noi au fost descoperite, însă nu mai tîrziu de zece ani de la data adoptării hotărîrii.

45. O situație similară este sesizată și în Regulamentul Curții Europene a Drepturilor Omului. Dacă fapte noi au fost descoperite în legătură cu o cauză deja a fost examinată, ce ar putea avea o influență decisivă asupra soluționării, care în mod normal nu erau ori nu puteau fi cunoscute, , , o parte poate solicita Curții revizuirea hotărîrii, timp de șase luni după ce a aflat despre noi circumstanțe.

46. Guvernul a făcut trimitere și la recomandarea Comitetului de Miniștri conform căreia Guvernele statelor membre sunt sfătuite să garanteze o procedură de revizuire și redeschidere a cauzelor (proceselor).

47. La 31 martie 2005, Curtea Supremă de Justiție a casat hotărîrea din 31 martie 1998 admițînd cererea de revizuire depusă de T.P. la 6 octombrie 2003. Curtea Supremă nu a luat în considerație termenul de trei luni oferit

părților pentru a depune o cerere de revizuire, deși Curtea de Apel Economică a respins cererea ca fiind depusă cu expirarea termenului prevăzut de lege (a se vedea paragraful 23 supra).

48. Problemele ridicate de părți sunt similare celor examinate de Curte în cauzele *Popov* (nr.2) (citată supra, §§ 52 și 53) și *Oferta Plus S.R.L. c. Moldovei* (nr. 14385/04, § 106, 19 decembrie 2006), în care deja s-a constatat încălcarea articolului 6 § 1 din Convenție. Din momentul în care Guvernul nu a prezentat nici un argument convingător că situația este diferită în prezenta cauză, Curtea nu vede nici un motiv să-și revadă poziția abordată în cauzele sus-menționate .

3. Concluzia referitor la echitatea procesului în privința Tudor-Auto S.R.L.

49. Curtea reiterează că în perioada între 15 aprilie 1998 și 31 martie 2005 autoritățile moldovenești nu au luat măsuri adecvate întru executarea hotărârii definitive din 31 martie 1998.

50. Posterior, prin admiterea cererii de revizuire depusă de T.P. cu expirarea termenului prevăzut de lege, Curtea Supremă de Justiție a încălcat principiul securității raporturilor juridice, precum și „dreptul la un tribunal” al companiei reclamate, respectiv și dreptul la un proces echitabil prin prisma articolul 6 § 1 din Convenție (a se vedea *Popov* (nr. 2), citat supra, §§ 52 și 53).

51. Neexecutarea hotărârii, însoțită ulterior cu revizuirea incorectă a procedurii care s-a finalizat cu anularea hotărârii, indică asupra privării companiei reclamante de marea majoritatea beneficiilor unei hotărâri executorii, timp de zece ani.

52. Avînd în vedere toate aceste circumstanțe și apreciind în ansamblu procesul, Curtea conchide că nu s-au respectat garanțiile unui proces echitabil enunțate în articolul 6 § 1 din Convenție.

53. Prin urmare, articolul 6 § 1 din Convenție a fost încălcat.

III. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 1 DIN PROTOCOLUL NR. 1 LA CONVENȚIE ÎN PRIVINȚA COMPANIILOR RECLAMANTE

54. Curtea reiterează că obligația recunoscută printr-o hotărîre judecătorească poate fi privită ca un „bun” în sensul articolului 1 din Protocolul nr. 1 (a se vedea cu privire la alte autorități, *Burdov c. Rusiei*, nr. 59498/00, § 40; ECHR 2002-III, și cauzele citate în ea). Mai mult ca atât, cu referință la Tudor-Auto S.R.L., anularea unei astfel de hotărîri, după ce ea a devenit definitivă și executorie, constituie o ingerință în dreptul beneficiarului hotărîrii la folosință neîngrădită a proprietății (a se vedea *Brumărescu c. României* [MC], nr. 28342/95, § 74, ECHR 1999-VII).

55. Curtea notează că Triplu-Tudor S.R.L. și Tudor-Auto S.R.L. au avut fiecare solicitări executabile în baza hotărîrii din 31 martie 1998, care pînă la 31 martie 2005 și în prezent a rămas neexecutată. Reiese că imposibilitatea companiilor reclamante de a obține executarea hotărîrilor și eliberarea certificatelor de înregistrare, care le-ar fi permis să-și continue activitatea în domeniul asigurărilor, constituie o ingerință în dreptul lor la proprietate, așa cum el este prevăzut de primul paragraf al articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. În cazul Tudor-Auto S.R.L., situația a fost afectată prin anularea hotărîrii din 31 martie 1998. Avînd în vedere concluziile în ce privește aplicarea articolului 6 (a se vedea paragrafele 39 și 53 supra) Curtea consideră că autoritățile moldovenești nu au stabilit un just echilibru între interesele companiilor reclamante și celelalte interese implicate.

56. Prin urmare, articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție a fost încălcat.

IV. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 13 ÎN CORELAȚIE CU ARTICOLUL 6 § 1 DIN CONVENȚIE

57. Companiile reclamante se plîng despre absența unei căi de atac efective pentru a contesta neexecutarea hotărîrii definitive în favoarea lor.

58. Guvernul susține că companiile reclamante urmau să înainteze o acțiune civilă împotriva executorului judecătoresc în temeiul articolului 20 din Constituție și articolului 426 din Cod de Procedură Civilă abrogat („CPC abrogat”).

59. Curtea reiterează că articolul 13 garantează o cale efectivă de atac în fața autorităților naționale pentru presupusa violare a drepturilor sale și examinarea cauzei sale într-un termen rezonabil în corespundere cu cerințele art.6 (a se vedea *Kudla c. Poloniei* [GC], nr. 30210/96, § 156; ECHR 2000-XI). Curtea statuează că articolul 13 impune specificarea unui remediu intern care ar obliga autoritățile naționale competente să examineze fondul unei cereri în baza Convenției și să acorde o satisfacție echitabilă, deși statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere în privința modului în care ele își reglementează obligațiile în legătură cu această dispoziție (a se vedea *Chahal c. Marii Britanii*, 156 noiembrie 1996, § 145, Culegere de Hotărîri și Decizii 1996-V). Remediu cerut de articolul 13 trebuie să fie „efectiv” în fapt și în drept. Totuși, un astfel de remediu este cerut doar pentru cererile care pot fi considerate ca fiind „admisibile” prin prisma Convenției (a se vedea *Metropolia Basarabiei și alții c. Moldovei*, nr. 45701/99, § 137; ECHR 2001-XII).

60. Curtea notează că ea a examinat deja argumentele prezentate de Guvernul pîrît în privința articolului 426 din CPC abrogat. Curtea a reținut „chiar admițînd faptul că petiționarul ar fi acționat în judecată cu o plîngere contra executorului judecătoresc obținînd o hotărîre judecătorească privitor

la nelegitimitatea neexecutării hotărîrii potrivit legislației naționale, prin aceasta nu s-ar fi obținut nimic nou, unica problemă în discuție ar fi fost un alt titlu executor” (a se vedea *Popov c. Moldovei (nr. 1)*, nr. 74153/01, § 32; 18 ianuarie 2005). Curtea nu vede nici un motiv de a reexamina concluzia respectivă în cauzele de față.

61. Din aceleași motive, Curtea consideră că articolul 20 din Constituție, care prevede în general dreptul de acces la justiție, nu i-a oferit reclamantului un remediu efectiv. Odată ce decizia Plenului Curții Supreme de Justiție din 19 iunie 2000 „cu privire la aplicarea de către instanțele naționale a anumitor prevederi din Convenția europeană privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în practica judiciară” îi permitea reclamantului să se bazeze direct pe prevederile Convenției în fața instanțelor naționale, o astfel de invocare n-ar fi rezultat cu nimic altceva decât „cu emiterea unui alt titlu executoriu ce ar permite executorului judecătoresc să pună în executare hotărârea judecătorească”. (a se vedea *Lupescu și alții c. Republicii Moldova*, nr. 3417/02, 5994/02, 5742/03, 58365/02, 8693/03, 31976/03, 13681/03 și 32759/03, § 17, din 21 martie 2006).

62. Astfel, s-a admis o încălcare articolului 13 din Convenție prin lipsa unui recurs efectiv la nivel național pentru contestarea neexecutării hotărîrilor judiciare definitive.

V. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

63. Articolul 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă”.

64. Companiile reclamante Tudor-Auto SRL și Triplu-Tudor SRL au solicitat 119 840 000 lei (7 531 186 Euro) și, respectiv, 291 039 000 lei (18 289 961 Euro) cu titlu de prejudiciu material suportat în rezultatul neexecutării hotărîrilor definitive pronunțate în favoarea acestora și din cauza imposibilității activării în calitate de companii de asigurare fără certificate de înregistrare. Ele s-au bazat pe două concluzii financiare din 7 decembrie 1998 care au fost întocmite de către Laboratorul Central de Cercetări Științifice în Domeniul Expertizelor Judiciare pe lângă Ministerul Justiției („Laboratorul”) la solicitarea Judecătoriei Economice de circumscripție Chișinău în ambele proceduri distincte. Sumele au fost calculate prin asumarea anilor pe parcursul cărora acestea nu au putut activa în domeniul asigurărilor și aprecierea venitului ratat în perioada de 2 aprilie 1997 – 16 aprilie 1998 calculat de Laborator.

65. Metoda calculării venitului ratat în cazul ambelor companii a constituit în determinarea creșterii medii a activelor companiilor prin luarea în considerație a mediei de 132.2 % rezultată din alte activități ale companiilor de asigurări. Ulterior, s-a luat în considerație pierderile care ar fi putut fi suportate pe parcursul unui an. Valoarea finală a fost înmulțită, în ambele cazuri, la valoarea cea mai înaltă a ratei a inflației pentru anul 1997 care varia între 1.7 % și 3,7 %, și inflația pentru luna martie 1998, care constituia 5.3 %.

Astfel, în ceea ce privește compania Tudor-Auto SRL, valoarea activelor acesteia de 700 000 lei ar fi crescut până la 925 400 lei. Pierderile medii ar fi diminuat creșterea anuală a activelor sale până la 462 700 lei. În prima versiune, suma de 462 700 lei a fost înmulțită la coeficientul inflației de 3.7, obținându-se suma de 17 120 000 lei (1 968 077 Euro). În cea de-a doua versiune suma de 462 700 lei a fost înmulțită la coeficientul inflației de 5.3, obținându-se suma de 24 523 000 lei (2 819 110 Euro).

În ceea ce privește compania Triplu-Tudor SRL, valoarea activelor sale de 1 700 000 lei ar fi crescut până la 2 247 400 lei. Pierderile medii ar fi diminuat creșterea anuală a activelor sale până la 1 123 700 lei. În prima versiune, suma de 1 123 700 lei a fost înmulțită la coeficientul inflației de 3.7, obținându-se 41 577 000 lei (4 779 600 Euro). În cea de-a doua versiune, suma de 1 123 700 lei a fost înmulțită la coeficientul inflației de 5.3, obținându-se suma de 59 556 000 lei (6 846 426 Euro).

66. Cu toate acestea, companiile reclamante au considerat că anume sumele mai mici rezultate în prima versiune urmează a fi luate în considerație de Curte și înmulțite la numărul anilor de neexecutare.

67. În partea ce ține de prejudiciul moral, companiile reclamante au susținut că în eventualitatea în care acestora li se va acorda o compensație cu titlu de prejudiciu material, ele nu vor pretinde la nici un fel de compensație cu titlu de prejudiciu moral. Cu toate acestea, Tudor-Auto SRL a solicitat suma de 25 000 Euro în calitate de prejudiciu moral suferit în rezultatul anulării ilegale a hotărârii din 31 martie 1998 (a se vedea § 48 mai sus).

68. De asemenea, avocații companiilor reclamante au solicitat achitarea în beneficiul acestora a sumei de 75 Euro pentru traducerea actelor și alte cheltuieli, precum și a sumei de 2000 Euro pentru costurile legate de reprezentarea în fața Curții.

69. Guvernul a afirmat că sumele solicitate de companiile reclamante cu titlu de prejudiciu material sunt exagerate. El a contestat, în primul rând, relevanța rapoartelor de expertiză, susținând că acestea au fost elaborate în cadrul unei proceduri nelegate de cauzele de față. De asemenea, Guvernul a contestat soluția de a lua în considerație cea mai înaltă rată a inflației și nu pe cea mai joasă. Bazându-se pe o scrisoare a Ministerului Finanțelor, de Guvern s-a indicat asupra comiterii unei erori în înmulțirea creșterilor anuale ale activelor companiilor la coeficienții inflației de 3.7 și 5.3, iar în

vederea calculării creșterii procentuale sumele trebuiau să fie înmulțite cu 0.037 și, respectiv, 0.053. Ca urmare, aceasta a dus la o creștere artificială a valorilor.

70. În al doilea, rând, Guvernul a prezentat o informație privind dinamica pieței asigurărilor în Republica Moldova. Aceasta elucida precum că în anul 1997 venitul general a pieței asigurărilor a crescut cu 51.1 %, pe când în anul 1998 s-a redus cu 9% și ulterior, abia în anul 2000, iarăși a crescut cu 20.5%. Guvernul a prezentat și date statistice potrivit cărora piața asigurărilor a fost extrem de instabilă astfel încât unele companii au putut suporta anumite pierderi, iar alte societăți de asigurări mai mari au putut avea un venit de la 50.6% până la 253.3 %. Astfel, Guvernul a susținut că rapoartele prezentate de către companiile reclamante erau speculative.

71. În final, Guvernul a informat Curtea despre faptul că în vederea determinării sumei prejudiciului material suportat de companiile reclamante acesta a dispus o evaluare economică și contabilă efectuată de Centrul Național de Expertiză Judiciară din subordinea Ministerului Justiției („Centrul Național”). În acest sens, doi experți din cadrul Centrului Național au fost numiți pentru determinarea venitului ratat al companiilor reclamante pentru anul 1997.

72. În raportul din 21 septembrie 2005 experții au calculat venitul ratat pentru 1997 al companiei Tudor-Auto SRL a constituit 10 854 lei (1 247 Euro) iar cel al companiei Triplu-Tudor SRL - 168 902 lei (19 416 Euro).

73. În ceea ce privește cererea de acordare a prejudiciului moral, Guvernul consideră cuantumul solicitat drept excesiv și a susținut că suma de 1000 Euro ar fi suficientă pentru compensarea prejudiciului moral suportat de compania Tudor-Auto SRL.

74. Guvernul, de asemenea, a contestat suma solicitată pentru reprezentare în fața Curții considerând-o excesivă și ireală, dacă este privită prin prisma situației economice din țară și prin cea a valorii unui salariu mediu lunar.

75. Ținând cont de circumstanțele specifice cauzei, Curtea nu se consideră pregătită pentru aplicarea articolului 41 din Convenție și luarea unei decizii în acest sens. În consecință, se decide rezervarea acestei chestiuni și fixarea unei proceduri ulterioare oferind posibilitatea încheierii unui acord de reglementare amiabilă între statul reclamat și companiile reclamante (articolul 75 § 1 din Regulamentul Curții).

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA ÎN UNANIMITATE

1. *Declară* cererile admisibile;

2. *Hotărâște* că prin neexecutarea hotărîrii judecătorești definitive în favoarea companiei Triplu-Tudor SRL a avut loc o încălcare a articolului 6 § 1 din Convenție;
3. *Hotărâște* că prin neexecutarea hotărîrii judecătorești definitive în favoarea companiei Tudor-Auto SRL și anularea ulterioară a acesteia a avut loc o încălcare a articolului 6 § 1 din Convenție;
4. Hotărâște că prin neexecutarea hotărîrilor judecătorești pronunțate în favoarea companiilor reclamante a avut loc o încălcare a articolului 1 din Protocolul nr. 1 din Convenție;
5. *Hotărâște* că avut loc o încălcare a articolului 13 din Convenție și anume lipsa remediilor efective în ceea ce privește plîngerile companiilor reclamante privind neexecutarea hotărîrilor judecătorești definitive pronunțate în favoarea lor;
6. *Hotărâște*
 - (a) în chestiunea aplicării articolului 41 din Convenție, Curtea nu este gată pentru adoptarea deciziei; astfel,
 - (b) rezervă această chestiune;
 - (c) invită Guvernul Moldovei și companiile reclamante să prezinte Curții, în decursul următoarelor trei luni, observațiile în scris în acest sens, în particular să notifice Curtea despre orice acord la care pot conveni părțile;
 - (d) instituie o procedura ulterioară și împuternicește Președintele Camerei să o fixeze în caz de necesitate.

Întocmită în limba engleză și comunicată în scris la 9 decembrie 2008 în conformitate cu Regula 77 § 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Lawrence Early
Grefier

Nicolas Bratza
Președinte